

ЗАЯВА

Консервативно-демократичної Політичної партії «Сила і Честь»

Консервативно-демократична політична партія «Сила і Честь» вважає за необхідне звернути Вашу увагу на серйозну загрозу, яку несе [законопроект № 12165](#) від 29.10.2024 «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій працівників (службовців)». Ця ініціатива, автором якої виступає народна депутатка Третякова Г.М., грубо порушує основні соціальні гарантії військовослужбовців сил оборони України та підриває конституційні принципи правової і соціальної держави.

Основна заявлена мета законопроекту полягає у *«встановленні єдиних умов перерахунку пенсій, незалежно від закону, за яким обчислюється пенсія»*. Однак за ширмою цієї мети приховані ряд положень, які мають антисоціальний характер та звужують вже існуючі права військовослужбовців, закріплені Конституцією України.

Ключові ризики законопроекту № 12165:

1. Скасування обов'язкового перерахунку військових пенсій.

Законопроект передбачає заміну механізму перерахунку військових пенсій, прив'язаного до грошового забезпечення відповідних категорій військових, на механізм, який базується на середній заробітній платі. Це створює нерівні умови для військовослужбовців, адже їхній внесок у забезпечення безпеки держави значно відрізняється від внеску інших категорій населення.

2. Надання Кабінетові Міністрів України дискреційних повноважень.

Законопроект пропонує наділити уряд повноваженнями визначати на власний розсуд доцільність проведення перерахунку пенсій, що значно знижує прозорість процесу і створює додаткові ризики для військових пенсіонерів.

3. Обмеження права військових на судовий захист у сфері пенсійного забезпечення.

Запропоновані зміни унеможливають оскарження порушень соціальних прав військових у судовому порядку, що суперечить статті 55 Конституції України. Ця норма гарантує кожному право на судовий захист його прав і свобод.

4. Невідповідність Конституції України.

Законопроект № 12165 прямо суперечить статті 22 Конституції України, яка забороняє звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини і громадянина, закріплених Конституцією, при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів.

Більше того, обмеження прав військовослужбовців суперечить статті 17 Конституції України, яка покладає на державу обов'язок забезпечувати соціальний захист військовослужбовців, які обороняють суверенітет і територіальну цілісність України та членів їхніх сімей.

5. Інші сумнівні ініціативи.

Окрім законопроекту № 12165, Третякова Г.М. також ініціювала зміни у проекті Закону про Державний бюджет України на 2025 рік (№12000). Пропозиції щодо встановлення максимального розміру пенсій для військових через запровадження обмежувальних коефіцієнтів є несправедливими та дискримінаційними. Це створює штучні бар'єри для отримання гідного рівня пенсійного забезпечення військовослужбовців.

6. Соціальні та економічні наслідки.

Прийняття законопроекту матиме значні негативні соціальні наслідки:

- Зниження довіри до державних інституцій серед військовослужбовців, які є ключовими гарантами безпеки держави.
- Зростання соціальної напруги через нерівність у пенсійному забезпеченні різних категорій громадян.
- Економія бюджетних коштів за рахунок зменшення пенсійних виплат військовослужбовцям не матиме суттєвого впливу на стабілізацію бюджету, проте значно погіршить соціальну ситуацію.

Ми наполягаємо на необхідності:

1. Вилучити з законопроекту № 12165 положення, які звужують соціальні права військовослужбовців і суперечать Конституції України.
2. Забезпечити відкрите і прозоре обговорення законопроекту із залученням експертів, представників громадських організацій і ветеранських об'єднань.
3. Не підтримувати законопроект у його нинішній редакції.
4. Підготувати альтернативний проект, який враховуватиме інтереси військовослужбовців та забезпечуватиме дотримання їхніх конституційних прав.

Консервативно-демократична політична партія «Сила і Честь» висловлює готовність підтримувати будь-які ініціативи, спрямовані на захист соціальних прав військовослужбовців і ветеранів. Захист тих, хто боронить нашу державу, є спільним обов'язком кожного з нас.

Разом із Заявою надається юридично-правове обґрунтування позиції Консервативно-демократичної політичної партії «Сила і Честь» щодо проекту Закону України № 12165 від 29.10.2024 «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій працівників (службовців)» (Додаток 1)

З повагою,

Політрада Політичної партії

19 листопада 2024 року

Додаток 1

**до Заяви Консервативно-демократичної
Політичної партії «Сила і Честь»**

Юридично-правове обґрунтування позиції, висловленої у Заяві Консервативно-демократичної політичної партії «Сила і Честь» щодо проекту Закону України № 12165 від 29.10.2024 «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій працівників (службовців)»

Аналіз тексту проекту Закону дає підстави для висновку про те, що, окрім значного негативного соціального впливу, який є неприпустимим під час повномасштабної збройної агресії з боку Російської Федерації, його ухвалення призведе до грубих порушень ряду імперативних норм, визначених Конституцією України, Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», у т.ч. у зв'язку із впливом на бюджетні показники.

- 1. Аналіз тексту проекту Закону дає підстави для висновку про те, що його ухвалення може призвести до порушення імперативного припису, що міститься у частині третій статті 22 Конституції України, якими встановлено, що «... при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод».**

З огляду на викладене, звертаємо увагу на те, що відповідно до частини другої статті 19 Конституції України «*органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах*

повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України».

Нехтуючи приписами частини восьмої статті 90 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», розробники проекту Закону порушують вимоги частини третьої статті 22 та частини другої статті 19 Конституції України, що вважається неприпустимим.

2. У пункті 1 розділу II (Прикінцеві положення) проекту Закону зазначено, що «... 1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2025 року, крім абзацу сорок четвертого пункту першого Розділу I цього Закону, який набирає чинності через три місяці після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні». Однак такий абзац у документі відсутній.
3. У пункті 2 розділу II (Прикінцеві положення) проекту Закону зазначено: *«Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:*
 - o *підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про запровадження з 1 липня 2026 року професійної пенсійної системи для працівників прокуратури, суддів, службовців правоохоронних органів, органів оборони України та антикорупційних органів з елементами накопичення для високооплачуваних посад, розмір середньомісячної заробітної плати яких перевищує розмір середньомісячної заробітної плати по країні за попередній рік, за рахунок доходів на таких посадах».*

Використаний розробником підхід порушує вимоги частини восьмої статті 90 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», відповідно до якої, якщо після прийняття поданого законопроекту для реалізації його положень необхідно внести зміни до інших законів, то *«такі зміни мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті».* До законопроекту має бути доданий *«перелік законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття».*

4. Вплив на бюджет

На зміни показників бюджету може вказувати те, що у Пояснювальній записці розробники зазначають, що *«реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету після припинення або скасування дії воєнного стану в Україні».* З огляду на зазначене впливає, що до закінчення воєнного стану додаткові видатки з державного бюджету матимуть місце.

Відсутність фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) у Пояснювальній записці є порушенням вимог частини третьої статті 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». Цією нормою встановлено, що «... у разі внесення законопроекту, проекту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту, проекту іншого акта подаються пропозиції змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету».

У цьому контексті Конституційний Суд України зауважує, що вимога юридичної визначеності як складовий елемент «верховенства права» стосується якості актів права та їх приписів, а не «ситуації». У спеціальному дослідженні Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеційська Комісія) «Мірило правовладдя» зазначено, що вимога юридичної визначеності як складовий елемент правовладдя («верховенство права») в аспекті передбачуваності актів права означає, що їх приписи «... мають бути передбачуваними за своїми наслідками: їх має бути сформульовано з достатньою чіткістю та зрозумілістю, аби суб'єкти права мали змогу впорядкувати свою поведінку згідно з ними» (CDL-AD (2016) 007, пункт П.В.3.58).

5. Відповідність законодавству

До проекту Закону відповідні пропозиції щодо бюджетних змін не додані. Запропонований законопроект не відповідає Закону України «Про Регламент Верховної Ради України».

Висновок:

В цілому, через наявність порушень, проект Закону № 12165 від 29.10.2024 «Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих категорій працівників (службовців)» у запропонованій редакції прийнято бути не може.